

Raba ključnikov v slovenskih tvitih

Mija Michelizza

Izvleček

Prispevek obravnava ključnike v rabi glede na vlogo v slovenskih tvitih. Ključniki kot tip metapodatkov služijo za kategoriziranje, lahko pa opravljajo tudi različne komunikacijske vloge. Ključnike smo glede na vlogo v tvitih razporedili v osem kategorij, ki so se pokazale kot relevantne že v študiji Wikströma (2014): oznaka izbrane tematike, oznaka igre, metakomentar besedila tvita, dopolnilo pomena tvita, izražanje čustev, občutij ali razpoloženja, izražanje poudarjalnosti, izražanje humorja, igrivosti (z jezikom), popularna kultura in tradicija. Pri razdelitvi je treba upoštevati, da se kategorije med seboj ne izključujejo, isti ključnik lahko nastopa tako v vlogi kategoriziranja kot v kateri od komunikacijskih vlog. Pri slednjih opazamo, da se ključniki pogosteje vključujejo v skladnjo, vendar bodo s tega vidika potrebne nadaljnje raziskave. Ključniki pogosto izkazujejo povezanost pisanja tvitov s spremljanjem drugih medijev. Nekateri ključniki so lahko zelo dolgi, saj poleg besed vsebujejo tako besedne zveze kot tudi cele stavke, zelo redko pa v ključnikih poleg lojtre nastopajo drugi nečrkovni elementi. Čeprav predstavljajo ključniki novejši jezikovni element, ki v računalniško posredovani komunikaciji izstopa, ostajajo ti večinoma znotraj svojih vlog in se v večini tvitov iz naključnega vzorca analiziranega korpusa ne pojavijo.

Ključne besede: ključnik, lojtra, Twitter, računalniško posredovana komunikacija, slovenščina

1 UVOD

Twitter je ena izmed vodilnih in hkrati bolj uporabljenih¹ platform družbenih omrežij tudi v Sloveniji. Komunikacija na Twitterju je v primerjavi z drugimi družbenimi omrežji specifična, saj je besedilo v posameznih tvitih omejeno na 280 znakov,² zelo značilni za tovrstno komunikacijo so tudi ključniki. Navadno gre za besedo ali besedno zvezo, ki je brez presledkov zapisana za lojtro. Tovrstni zapis omogoči iskanje po izbranih ključnikih, med iskalnimi zadetki so tviti, ki vsebujejo iskani ključnik. Med večjimi in trenutno najbolj uporabljenimi platformami družbenih omrežij je ta način iskanja mogoč na Facebooku, Twitterju, Instagramu in Snapchatu, uporabljajo pa ga tudi drugi mediji za komunikacijo z uporabniki Twitterja (na taisti platformi). Pogosto lahko namreč na televiziji vidimo oddajo v živo, ki v spodnjem delu ekrana predvaja tvite gledalcev. Zajem je mogoč s pomočjo ključnika, ki mora biti uporabnikom in gledalcem predhodno znan, npr. ime oddaje, pri čemer ni nujno, da je v ključniku izraz, ki bi bil tudi sicer splošno poznan, pogosto gre namreč za oznake, kratice, ki so lahko dogovorjene med uporabniki Twitterja (npr. *#sp14si*, ki je označeval tvite na temo svetovnega nogometnega prvenstva leta 2014 v slovenščini, ali *#plts*, ki je oznaka za Prvo ligo Telekom Slovenije).

Kar nekaj raziskav je že bilo posvečenih jeziku slovenskih tvitov, vendar pa se redke dotaknejo tudi vloge ključnikov na Twitterju (npr. Erjavec in Fišer 2013; Arhar Holdt et al. 2016; Pertot et al. 2016), lahko so ključniki zaradi svoje oblikovne posebnosti pred začetkom analize tudi izločeni oz. označeni kot nerelevantni (npr. Arhar Holdt in Dobrovoljc 2015).

2 O IZRAZIH KLJUČNIK IN LOJTRA

Izraz *ključnik* (angl. *hashtag*), tudi *hešteg* in *hashtag*, je novejši leksem, ki še ni vključen v normativne slovarje slovenskega jezika, najdemo pa ga v nekaterih drugih spletnih slovarjih. V *Sprotnem slovarju slovenskega jezika* na portalu Fran.si je razlaga za izraz ključnik sledeča: »oznaka lojtra [#] skupaj z vsaj eno ključno besedo takoj za njo, ki na družbenih omrežjih služi zlasti za označevanje, razvrščanje vsebin po temi«. ³ *Slovar tvitersčine*⁴ ključnik razloži z razlago »v spletni komunikaciji beseda, ki

1 Po raziskavi Valicono o dosegu in uporabi družbenih omrežij v Sloveniji (v sklopu obširnejše raziskave o dosegih in načinih uporabe različnih vrst medijev in prodajnih kanalov) za leto 2016 je Twitter po številu odprtih profilov na drugem mestu (takoj za Facebookom), po številu dnevniških oz. tedenskih uporabnikov pa na četrtem (še za Instagramom in Snapchatom) ([http://www.valicon.net/files/Sporocilo%20za%20javnost%202016-06-23%20\(1\).pdf](http://www.valicon.net/files/Sporocilo%20za%20javnost%202016-06-23%20(1).pdf); dostop: 28. julij 2017).

2 Konec leta 2017 je Twitter podvojil največje možno število znakov v tvitu, saj je bilo prvotno mogoče zapisati le do 140 znakov.

3 www.fran.si

4 Slovar, ki je dostopen na spletnem naslovu <http://lexonomy.cjvt.si/slovar-tvitterscine/> (Gantar et al. 2016: 71–76).

nosi ključno sporočilo besedila, zapisana neposredno za znakom #, npr. #poplave #kostanjevica #padavine – angl. hashtag«. ⁵ V *iPromovem slovarju*, ki prinaša »najobsežnejšo zbirko poslovenjenih izrazov s področja digitalnega marketinga in digitalne tehnologije«, je definicija nekoliko obširnejša:

Beseda ali fraza, zapisana brez presledkov, ki ima na začetku simbol »hash« (#). Gre za obliko metapodatkovnega taga. Simbol se uporablja predvsem znotraj družbenih medijev in omogoča uporabnikom razvrščanje sporočil po zelenih besedah ali frazah, pred katere postavijo znak #.⁶

Izraz *ključnik* je uvrščen tudi v *Razvezani jezik*, kjer najdemo navedena nekatera bolj ali manj ustrezna sinonimna poimenovanja: *ključna beseda*; *zbiraj*, *povezovalnica*, *sledilnica*, *povezava na twitterju*, *iskalnica*, *lojtrišče* in informacijo, da argentinski Slovenci z izrazom *ključnik* poimenujejo obesek za ključ, ⁷ pri čemer gre verjetno za kalkiranje iz španščine, saj je izraz za obesek za ključ, tj. *llavero*, nastal iz besede ključ (špan. *llave*). Tudi sicer oblika tega leksema ni nova. Zasledimo jo že v *Pleteršnikovem slovarju*, kjer je *ključnik* poimenovanje za kukavičjo lučco in lučnik⁸, izraz pa je bil uvrščen tudi v *Besedišče slovenskega jezika z oblikoslovnimi podatki*, vendar očitno ni dovolj zastopan v besedilih, da bi se uvrstil tudi v *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (dalje *SSKJ*).

Izraz *ključnik* je verjetno nastal s postopkom poenobesedenja iz stalne besedne zveze *ključna beseda*, vendar pa leksema nista sinonimna. Ključnik je lahko tudi ključna beseda, njegov inherentni del pa predstavlja znak lojtra, ki se piše desno-stično. Pri zapisu ne gre za pravopisno pravilo, temveč za pravilo, zaradi katerega je komunikacija sploh mogoča. Le na tak način je namreč mogoče iskanje po izbranem ključniku znotraj neke spletne platforme.⁹

Izraz *lojtra* v pomenu 'znak iz dveh poševnih in dveh prečnih črtic' oz. 'tipka na računalniški tipkovnici s takim znakom' se v slovarjih prvič pojavi šele leta 2012, z objavo *Slovarja novejšega besedja* (dalje *SNB*). Zaradi svoje pogovorne motiviranosti (v *SSKJ* je namreč osnovni pomen označen s kvalifikatorjem *nizje pogovorno*) je vzbujal dvome o ustreznosti poimenovanja pri nekaterih jezikoslovcih. V osnutku dokumenta *Slovenski izrazi za <@> in <#> v informacijski tehnologiji* iz leta 2003 je

5 <http://lexonomy.cjvt.si/slovar-twitterscine/geslo-2287/>

6 <https://iprom.si/slovar/?q=hashtag>

7 Za potrditev informacije se zahvaljujem Almi Kavčič.

8 Na lučnik se nanašajo tudi zgledi v Gigafidi: najdemo tri pojavitve, in sicer v časopisih Gorenjski glas, 2007; Savinjske novice, 2003; Novi tednik, 2007.

9 Lojtra se v elektronski komunikaciji uporablja še pri storitvah mobilne telefonije (npr. *123# oz. *448# za informacijo o stanju na predplačniškem računu pri obeh največjih mobilnih operaterjih v Sloveniji), v iskalniku Najdi.si se lojtra uporablja za iskanje po poljih, npr. po polju internetnega naslova (#url), besedila (#text), ključnih besed (#keywords), na IRC-u se lojtra uporablja za označevanje kanalov (Michelizza 2015: 129). Zappavigna (2015) meni, da bi se lahko raba ključnikov na Twitterju uveljavila po zgledu označevanja kanalov na IRC-u. Ima pa lojtra v besedilih lahko tudi povsem stilistično funkcijo, npr. kot parno ločilo lahko nastopi v poudarjenih delih besedila, npr. #Hamlet# (Crystal 2001: 35), v vlogi t. i. ekpresivnega ločila (Osrnjnik et al. 2015: 50).

Janez Dular, takrat vodja Urada za slovenski jezik, za *afno* in *lojtro* predlagal poimenovanji *ajka* in *višaj*, ki pa se kasneje nista uveljavili. Čeprav v slovarskem delu *Slovenskega pravopisa* iz leta 2001 (dalje SP 2001) najdemo izraz *afna*, *lojtre* v pomenu znaka # ne najdemo. Tovrstna pisna znamenja tudi sicer doslej v pravopisu še niso bila obravnavana. Na »novo skupino pisnih znamenj, ki jih uporabljamo pri sporazumevanju prek spleta in sodobnih komunikacijskih orodij, t. i. pisna znamenja v informacijsko-komunikacijski tehnologiji« opozori *Sodobni pravopisni priročnik med normo in pravopisom* (Dobrovoljc in Jakop 2011: 56–57).

3 KLJUČNIKI ZA KATEGORIZIRANJE TVITOV IN NJIHOVE KOMUNIKACIJSKE VLOGE

Tradicionalni metapodatki so ločeni od glavnega besedila, kot ga vidi uporabnik informacijskega sistema, ključniki pa so vrsta metapodatkov, ki je uporabniku na očeh, vključeni so v glavno besedilo (Zappavigna 2015). Hkrati pa je s ključniki prvič izkazana odločitev uporabnikov, katera tema je po njihovem mnenju najbolj izpostavljena v izbranem besedilu (za tovrstno klasificiranje na spletu se uporabljata tudi izraza *družbeno klasificiranje* in *folksonomija*). Kot nov pojav v jeziku imajo ključniki tudi posebno vlogo v komunikaciji (ibid.).

Različne tuje študije, ki so analizirale ključnike, so pokazale, da lahko v grobem razdelimo funkcijo ključnikov v dve skupini: primarno, ki je namenjena kategoriziranju tvitov, saj s pomočjo ključnikov lahko enostavno iščemo tvite z isto tematiko, in sekundarno, ki je vezana na konverzacijo in pokriva vrsto komunikacijskih vlog (Wikström 2014: 128, Zappavigna 2015, Shapp 2014: 20).

Predvidevamo, da bodo v korpusu pogosteje rabljeni ključniki, torej tisti z višjo frekvenco pojavitve, večkrat v vlogi kategoriziranja tvitov, ključniki, ki se v korpusu pojavijo le redko, pa v kateri od komunikacijskih vlog. Ker želimo preveriti omenjeno tezo, bomo v prvem delu analizirali dva sklopa ključnikov, ki smo jih pridobili iz frekvenčnega seznama¹⁰ v besedilnem korpusu Janes (Erjavec et al. 2018), in sicer v podkorpusu tvitov (Janes-Tweet). Prvi sklop so ključniki, ki imajo frekvenco pojavitve v korpusu višjo ali enako 2000 in jih je skupno 98, v drugem sklopu pa so tri podskupine¹¹ ključnikov s po 1 pojavitvijo v podkorpusu tvitov in jih je skupno 150.

Med 98 ključniki iz prve skupine jih ima prvih 12 najpogostejših funkcijo kategoriziranja. Gre torej za oznake, s katerimi uporabniki kategorizirajo svoje tvite,

10 V to skupino je bila uvrščena tudi lojtra brez ključnika (#), ki je bila iz nadaljnje analize izločena.

11 Prva skupina obsega 50 ključnikov, razvrščenih po abecedi, od #ajfonmakulcifikokus do #ajekezapomagat, v drugi skupini so ključniki od #koprnorcih do #kopgor, v tretji pa od #prijaznaSilly do #prijateljiciAnžetaŠizGostilne.

da jih drugi uporabniki lažje najdejo. Ti ključniki so: #plts, #slonews, #junaki, #slochi, #PLTS, #Slovenia, #Ljubljana, #radiobattleSI, #ligaprvakov, #sp14si, #slovenia, #ljubljan.

tudi letos bo superpokal na igrišču pokalnega zmagovalca kot zmeraj do sedaj ali ne? #plts #SLOsuperpokal2016

*Ej, če pa tile naši #junaki niso Carji, pol pa ni nihče. Zakon ste: -)
#EuroBasket2013*

Tudi sicer je v analizirani skupini najpogostejših ključnikov le 7 takih (kar znaša tudi približno 7 %), ki jasno izkazujejo komunikacijsko vlogo (#sampovem, #fail, #fact, #lol, #love, #fun, #wtf), vloga kategoriziranja se zdi pri teh ključnikih drugotnega pomena.

Ne reče se več, da spi kot dojenček ampak, da spi kot oči. #sampovem

Mediji so že brez prvoaprilskih "šal" dovolj trapasti. #fail

Med pogosteje uporabljanimi ključniki je tudi #Danes, s katerim so nekateri tviti jasno označeni z namenom kategoriziranja, saj iz sobesedila lahko ugotovimo, da gre za oznako oddaje Danes na Planet TV:

Več jutri v #Danes.

Spet duper prispevki danes v #Danes. Thumbs up!

V korpusu pa najdemo seveda tudi primere, kjer #Danes (tudi #danes) označuje časovno obdobje sedanjega dne. Tu vloga uporabe ključnika ni povsem jasna, zagotovo pa lahko rečemo, da vloga kategoriziranja ni tako očitna kot v prejšnjih primerih.

*#Danes ob 10:30 #novosti COBISS+ #predstavitev #vzivo [URL] #COBISS
#branje #knjige #IKT*

#Danes znani rezultati jesenskega roka #matura

4 VLOGA KLJUČNIKOV V TVITIH

Pri analizi vlog ključnikov v tvitih se bomo oprli na delitev po Wikströmu (2014: 130), ki na podlagi analiziranega gradiva za angleščino razdeli ključnike v naslednjih osem kategorij: (1) oznaka izbrane tematike, (2) oznaka igre, (3) metakomentar besedila tvita, (4) dopolnilo pomena tvita, (5) izražanje čustev, občutij ali razpoloženja, (6) izražanje poudarjalnosti, (7) izražanje humorja, igrivosti (z jezikom), (8) memi in popularna kultura. Prvi dve kategoriji imata zlasti vlogo kategoriziranja, preostalih šest pa ima različne komunikacijske vloge. Za omenjene

kategorije sicer Wikström (ibid.) poudarja, da se med seboj ne izključujejo, temveč je njihova večfunkcionalnost prej pravilo kot izjema. Navaja še, da se pogosto ključniki pojavljajo v nepredvidljivih vlogah, skoraj vedno je prisotna neke vrste igra z jezikom, pogosto pa gre tudi za način izražanja pripadnosti skupnosti uporabnikov Twitterja (Wikström 2014: 149).

Omenjena klasifikacija se izkaže kot uporabna tudi za delitev vlog ključnikov v slovenščini, nekoliko spremenjena je zadnja skupina (Memi in popularna kultura), ki smo jo za potrebe analiziranega gradiva poimenovali Popularna kultura in tradicija. Kot nujno se pri analizi pokaže tudi opozorilo, da se kategorije med seboj ne izključujejo. Razvrščanje v posamezne kategorije je težavno tudi zaradi tega, ker so tviti pogosto del širše konverzacije med uporabniki in kot taki v korpusu pogosto iztrgani iz sobesedila.

ja ampak bi bore malo prodali na danasnji tekmi ;-) #ajetekmazaprtazajavnost

Nekateri tviti so sicer s pomočjo ključnikov najdljivi prek Twitterja, kot npr. zgornji tvit. S klikom nanj na Twitterju lahko ugotovimo, da gre za odgovor na idejo o uzakonjenju točenja piva na stadionih. Navedenemu tvitu pa sledi komentar, da bi na dogodek verjetno zaradi tega tudi kdo več prišel. Na tak način si lahko osmislimo širše sobesedilo, so pa v korpusu tudi tviti, kjer to ni mogoče, saj so jih uporabniki izbrisali oz. so zaprli ali zaklenili račune, na katerih so bili tviti objavljeni.

Pogosto je tvit komentar na dogajanje, ki se predvaja na televiziji, radiu in je v času objave razumljiv sledilcem na Twitterju, gledano s časovne distance pa se natančen pomen zakrije oz. lahko o njem le ugibamo.

Kako šest?!? Jaz vidim samo štiri... Kje sta še dva? #ajetoključ #sp14si

4. 1 Oznaka izbrane tematike

Za ta tip ključnikov je zelo značilno kategoriziranje. Predvidevamo, da se uporabnikom zdi pomembno, da so tviti, označeni s temi ključniki, najdljivi. Pogosto se uporabniki sami dogovorijo za enotno označevanje, včasih pa pobuda za označevanje tvitov z določenim ključnikom pride s strani medija, organizatorja dogodka ipd.

4.1.1 Športna tematika

Ključniki se pogosto uporabljajo za označevanje tvitov s športno tematiko. Pogoste so oznake za večja tekmovanja, svetovna prvenstva, olimpijske igre, npr.

#plts, #slochi, #sp14si, #Rio2016, #F1, #srcebije, ali za ekipe, npr. #junaki, #risi, #olimpija, #NKDomzale, #MojaUnionOlimpija.

*Do #slochi imeli 7 medalj (pod SLO), zdaj pa na enih igrah 7! Noro, bravo
[@per]¹² #TvitajmoZaNase*

*Olimpijske igre so za nami. Pred vami pa Top 10 senzacij, ki smo jih videli v
Riu de Janeiru. #Rio2016 [URL]¹³*

Še 25 minut do začetka tekme #NKDomzale - [@per]! Skupaj do vrha! [URL]

4.1.2 Televizijske in radijske oddaje

Med pogostejše sodijo tudi ključniki o bolj gledanih oddajah, npr. #soocenje, #odmevi, #tarca, #evrovizija, #ema2017, zlasti o resničnostnih šovih, npr. #BarPlanet, #bigbrotherslo, #slotalent, #znanobraz.

Maa, kolk nam bo lepo v Sloveniji. Nekoč... #odmevi

Isti ključnik lahko označuje, da je v tuitu izraženo mnenje, komentar (zlasti) o oddaji in je hkrati pogosto vključen v skladno besedila v tuitu (prvi spodnji primer), lahko pa gre za komentar dogajanja v oddaji (drugi primer), kjer običajno zasledimo ključnik (ali več njih) na koncu tvita.¹⁴ Ta je izven skladnje besedila in opravlja zlasti vlogo kategoriziranja.

Ta #bigbrotherslo je en velik kulturni presežek. #majkemi

*“Ta je bla šankovska. “Ja pa dobro sej sedite za šankom ženska.
#bigbrotherslo*

Podoben je še ključnik #zdajsevrti, ki ga pogosto uporabljajo radijske postaje za promocijo trenutnih vsebin ali uporabniki, ko želijo opozoriti na glasbo ali drugo vsebino, ki se trenutno predvaja in jim je običajno všeč.

#Zdajsevrti #nanananana #HeyJude [URL]

*Minutke za dobro slovensko glasbo ... Bil sem daleč od ponorelega sveta:
[URL] 🎵 #zdajsevrti*

12 [per] v korpusu Janes označuje, da je na tistem mestu v tuitu navedeno uporabniško ime, oznaka [per] pa, da je na tistem mestu navedeno lastno ime.

13 [URL] v korpusu Janes označuje, da je na tistem mestu v tuitu naveden spletni naslov.

14 Raziskava Pertot et al. (2016: 242) je pokazala, da se večina ključnikov (72 %) pojavlja na koncu tvita.

4.1.3 Aktualno dogajanje

Posamezni pogosteje rabljeni ključniki se oblikujejo tudi za pomembne politične dogodke ali družbene teme, npr. #volitve14, #begunci.

Oddajo nocoj začnemo že ob 18:45. Ob 19:00 rezultati vzporednih volitev, potem 3 ure in pol vklopov, analiz. Da boste obveščeni. #volitve14

V zbirni center na Sentilju ravnokar prispela dva nova avtobusa z begunci. #begunci [URL]

Kot smo že omenjali, so tviti pogosto v vlogi komentiranja dogajanja, ki se predvaja na televiziji ali radiu. Zgornji primeri ključnikov v veliki meri izkazujejo povezanost pisanja tvitov s spremljanjem drugih medijev.

Zasledimo pa tudi ključnike, ki imajo zelo visoko frekvenco v korpusu, zaradi česar bi lahko predvidevali, da se kot pomembna kaže vloga kategoriziranja, vendar pa pregled gradiva na Twitterju¹⁵ pokaže, da jih uporablja zgolj manjše število uporabnikov (navadno gre za generirane objave, namenjene drugim platformam ali medijem, ki se samodejno objavljajo še v obliki tvitov), npr. #Modrijani_SLO, #izvršba. Zelo pogosto je v tovrstnih tvitih na koncu objavljena povezava na Facebookov profil ali na domačo spletno stran.

(Y) če so tudi zate preplesane noči prekratke :) #Modrijani_SLO [URL]

28.08.2013 #izvršba 1. javna dražba, lcd tv, omara, sedežna, monitor #Celje [URL]

V to kategorijo so se uvrstili le redki primeri ključnikov iz druge skupine, torej z eno samo pojavitvijo. Tak primer je ključnik #kopije, za katerega lahko trdimo, da ni najbolje izbran, saj če ga skoraj nihče ne uporablja, po njem verjetno tudi nihče ne išče.

Kako zmanjšati nastalo škodo ob izgubi mobilnega telefona? #nasveti #varnost #kopije [URL] [URL]

4.2 Oznaka igre

Med pogosteje rabljenimi so v korpusu tvitov tudi ključniki, ki označujejo različne igre na Twitterju. Pogosto gre za viralne akcije, ki trajajo lahko le kratek čas,

¹⁵ Korpus Janes namreč zakrije osnovne podatke o uporabniku (ime in uporabniško ime), zato smo v analizi ključnikov v različnih primerih, kot že omenjeno, besedila preverili tudi na Twitterju.

lahko pa tovrstni ključniki nastanejo kot pomoč pri zbirateljskih akcijah. Uporaba teh ključnikov je lahko tudi dobrodelna.

4.2.1 *Primer #slochi in #TvitajmoZaNase*

Ključnika #slochi in #TvitajmoZaNase sta bila dva izmed ključnikov, ki so se uporabljali za komentiranje zimskih olimpijskih iger v Sočiju leta 2014. Te igre so bile za slovenske športnike še posebej uspešne, posledično veliko je bilo zato tudi tvitov z omenjenimi ključniki. Poleg možnosti kategoriziranja oz. razvrščanja tvitov na izbrano tematiko pa je bila uporaba teh ključnikov tudi dobrodelna. Šlo je za akcijo Telekoma Slovenije in Olimpijskega komiteja Slovenije, ki je pod ključniki #TvitajmoZaNase in #slochi¹⁶ zbirala tvite podpore, po koncu iger pa so bili tviti z omenjenimi ključniki preračunani v sredstva, ki so bila podarjena skladu za socialno ogrožene slovenske športnike (Štritof 2014).

*Jakov Fak po zadnjem streljanju četrti. Za medaljo zaostaja 20 sekund.
#slochi*

*Obramba sramotna :-/ Dajmo stisnit v 2. polčasu! #TvitajmoZaNase #den
#slo #handball #Rio2016 #Olympics*

4.2.2 *Primer #radiobattleSI*

Radio Battle je mednarodno radijsko tekmovanje, v katerem uporabniki Twitterja odločajo o tem, kdo vrti (naj)boljšo glasbo.¹⁷ Z radiem Val 202 je na tem tekmovanju leta 2016 kot DJ sodeloval Andrej Karoli, in kdor je želel glasovati zanj, je moral uporabiti ključnik #radiobattleSI ali retvitati tvit, v katerem je bil ta ključnik uporabljen. Ker je bila pomembna samo uporaba ključnika (ta je namreč izbranemu DJ-ju prinašala točke), sama vsebina tvita pa je bila drugotnega pomena, že hiter prelet tvitov s tem ključnikom pokaže, da so tviti, ki bi jih ključnik vsebinsko dopolnjeval, zaznamoval, v manjšini. V nadaljevanju navajamo nekaj primerov tvitov s tega tekmovanja.

Mislím, da bi jedla čokolado! #radiobattleSI

Loh bi več o rožah vedla! #radiobattleSI

16 Poleg omenjenih dveh, ki sta bila tudi v korpusu Janes med najpogostejšimi uporabljenimi ključniki (#slochi s frekvenco 13.195, #TvitajmoZaNase pa s 4264 pojavitvami), so v dobrodelni akciji upoštevali še ključnik #slochi2014 in različne variacije zapisov z malo oz. veliko začetnico (Štritof 2014).

17 <http://val202.rtvsl.si/radiobattle>

Cimr mi teži, da sm skoz na telefonu! #radiobattleSI

Tašča tvita, rad jo imam! #radiobattleSI

sicer ne hodim na volitve, grem se pa #radiobattleSI

4.2.3 Primer #registrska

Pod ključnikom #registrska so zbrani tviti, navadno z objavljeno fotografijo ne-navadnih, manj običajnih registrskih tablic. Pobudo za to zbirateljstvo je dal uporabnik Twitterja z uporabniškim imenom roni kordis (@had). Navajamo nekaj primerov tovrstne rabe: MS SERVER, GO LIVE, CE PIKA, KP IDEJ, KR NLP, LJ CAT, MB AJD, SG ZORAN, PO KER·AS, NM MAJA25. Primeri registrskih tablic so povzeti po tvitih s ključnikom #registrska na Twitterju.

4.2.4 Primer #nočnastraža

Ključnik #nočnastraža je rabljen v tvitih uporabnikov, ki dolgo v noč bedijo ali ponočujejo. Pri objavi gre za neke vrste igro, s katero »stražijo« Twitter, pogosto je v tvitih s tem ključnikom tudi povezava na izbrano glasbo.

Zadnje čase pretežno ne spim, pa se mi zdi da samo zato, ker se nadejam #nočnastraža vsakič sproti. :)

[URL] Ura za tango #nočnastraža

4.3 Metakomentar tvita

Kategorije ključnikov, ki sledijo, so manj osredinjene na dejansko kategoriziranje po izbrani tematiki, kot smo lahko videli pri kategorijah ključnikov za oznako izbrane tematike (4.1) in oznako igre (4.2). Še vedno pa gre za skupino ključnikov, ki je razmeroma pogosto rabljena, saj v to skupino sodita dva ključnika iz prve skupine po korpusni frekvenci analiziranih.

Pri ključniku #sampovem (7312 pojavitev) je izražena metajezikovna funkcija, gre za jezik o jeziku, sam ključnik ne prinaša novih informacij, tudi za iskanje se ne zdi ključnega pomena, na nek način deloma tudi poudarja vsebino, vendar se predvsem zadovolji z navedbo nekaterih dejstev, distancira se od nadaljnega komentiranja.

Za vse, ki se danes odpravljate na morje s poč. prikolicami, opozorilo da se po Vipavski dolini ne smete voziti z njimi. #sampovem))

Ni nekega posebnega delovnega zagona danes. Nekaj je v zraku. #sampovem

Zelo podobna je raba ključnika #fact (v korpusu Janes ima 3719 pojavitev). V prvem primeru spodaj navedenih tvitov gre za željo po (znanstveni) potrditvi pred tem napisanega besedila, pogosto tudi nekega mnenja ali nepomembnega dejstva, drugi primer pa je zaradi vsebine tvita šaljiv, vendar vloga ključnika ostaja v obeh primerih enaka. Raba tega ključnika je lahko tudi ironična, pri čemer želi z njim uporabnik zanikati predhodno besedilo (tretji primer).

Za doječe mamice je brezalkoholno pivo priporočeno. #fact

V Afriki vsakih 60 sekund mine 1 minuta. #fact

vžigalnika ne bom izgubila približno nikoli več #fact [URL]

Iz druge skupine ključnikov, ki imajo v podkorpusu tvitov po eno pojavitev, ima podobno vlogo ključnik #ajetrebašesplohkejrečt. Tudi tu gre za metakomentar tvita, natančneje v nadaljevanju navedene hiperpovezave oz. vsebine, ki se tam prikaže.¹⁸

#ajetrebašesplohkejrečt ? :D [URL]

4.4 Dopolnilo pomena tvita

Naslednja skupina ključnikov ima vlogo dopolnjevanja napisanega v glavnem besedilu tvita. Vsi analizirani ključniki so bili v korpusu rabljeni samo enkrat, saj gre za kategorijo, pri kateri vloga kategoriziranja ni relevantna. Ključniki te skupine so lahko zelo dolgi, kar ponovno potrjuje domnevo, da v osnovi niso namenjeni temu, da bi uporabniki po njih iskali. Lahko so sestavljeni iz besednih zvez, npr. #prijateljčinaasociacijanatodebilnobesedo, #kopipejstsistem,¹⁹ ali celih stavkov, npr. #kopridentdomov, #koplesešcelonoc, #ajerepeževponatisu, #ajepuncaalfantek.

Včasih je tvit brez pojasnila v ključniku lahko povsem nerazumljiv, npr.:

bolanija in julijska krajina. #prijateljčinaasociacijanatodebilnobesedo

V večini primerov pa ključnik prinaša dopolnilno informacijo, pojasnjuje okoliščine, konkretizira predhodno informacijo ipd.

¹⁸ Iskanje po ključniku na Twitterju razkrije, da nas hiperpovezava pripelje do vabila oz. t. i. dogodka, objavljenega na Facebooku, za koncert Vlada Kreslina.

¹⁹ V tem primeru predvidevamo, da gre za besedno zvezo, saj je običajnejši zapis narazen, čeprav bi lahko bila tudi zloženka (zapis skupaj).

Nabavil... Sedaj pa samo še zaženem xbox... #kopridemdomov [URL]

*Ob petih zjutraj sem Pepelka! /...²⁰ #koplesescelonoc #clubcirkus #party #lju-
bljana @ Cirkus [URL]*

*prehajamo v zadnji stadij implementacije putinovskega razumevanja svobode
medijev #kopipejstsystem*

kdo bo stiskal toliko bestselerjev #ajerepeževponatisu

*A se lahko zmenimo, da je kuzica z roza ovratnico zenskega spola? Mislim, a
je res tko težko? #ajepunckaalfantek #everyfuckingtime*

4.5 Izražanje čustev, občutij ali razpoloženja

Za izražanje čustev se uporabljajo ključniki, ki so lahko zelo eksplicitni (#love, #happy) ali bolj posredni (#wtf). Pogosto so ključniki v angleščini oz. iz anglešči-
ne prevzeti, četudi je lahko besedilo tvita v celoti v slovenščini.

Pica in kruh sta bila odlična, mimogrede. #happy

evo ena, da si malo odpočijemo in se ne razburjamo #love [URL]

in so ljudje, ki po kampu sprehajajo zelvo. #lol

V korpusu je ta kategorija ključnikov zelo zastopana, saj je precej analiziranih
ključnikov iz prve skupine, ki so v korpusu med najpogostejšimi: #lol (3209 po-
javitev v podkorpusu tvitov), #love (2995 pojavitev), #fun (2769 pojavitev), #wtf
(2484 pojavitev), #happy (2420 pojavitev).

V omenjeno skupino pa lahko uvrstimo tudi nekaj ključnikov, ki se v korpusu
pojavi po enkrat: #ajetomozno, #ajetkoteskobittocn, #ajepondelk.

Komentarji pa.... vauuu!! #wtf #ajetomozno

*Pr dohtarjih so uro ze premaknil.. narocen ob 8:30 na vrsti ob 9:30 #ajetko-
teskobittocn #banda*

Omg. [@per] a mogoce veste kater vlak me je povozu? #fuckedup #ajepondelk ?

Pri interpretaciji oz. ugotavljanju, za katero čustvo, občutje ali razpoloženje (za-
čudenje, zgražanje, negodovanje ipd.) gre v določenih primerih, pogosto poma-
gajo ključniki, ki so nanizani ob obravnavanem ali pa samo besedilo tvita.

V primeru ključnika #ajetobasketball imamo vsaj dve možnosti interpretacije: pri
prvi možnosti se uporabnik sprašuje, ali je to (sploh) basketball oz. košarka, pri

²⁰ Z oznako za izpust /.../ so iz tvitov izločeni emodžiji.

drugi možnosti pa lahko interpretiramo, da je igra tako slaba, da je uporabnika spomnila na risanko A je to.²¹

ne, superpokal nikakor ni bla najslabša tekma letos #ajetoBasketball #euro-cup #olimpija

Zapis je pri obeh možnostih enak, interpretacija precej podobna, v primeru, da gre za asociacijo na risanko, bi ključnik lahko uvrstili tudi v zadnjo kategorijo (prim. 4.8). So pa na splošno zaradi narave zapisa ključnikov mogoče težave pri segmentiranju tovrstnega besedila, saj gre običajno za zapis brez zaznamovanih presledkov. Reuter et al. (2016: 24), ki so se ukvarjali s samodejnim segmentiranjem in tokenizacijo teh jezikovnih posebnosti, navajajo primere, kjer lahko pride do težav: npr. #wordsoftheday. Interpretacija tega ključnika v angleščini je možna kot *words of the day* (bolj verjetna) ali *word soft he day* (manj verjetna). Podobno še: #brainstorm, *brainstorm* ali *bra in storm*.

4.6 Izražanje poudarjalnosti

V tej kategoriji so ključniki, ki poudarjajo besedilo tvita, ga ne dopolnjujejo tako kot v skupini 4.4, temveč z drugimi besedami poudarjajo, intenzificirajo že napisano in se tipično pojavljajo na koncu tvita oz. za njegovim glavnim besedilom, če sledi še kakšen ključnik ali hiperpovezava. Med bolj uporabljanimi se za izražanje poudarjalnosti uporablja ključnik #fail (5696 pojavitev v podkorpusu tvtov).

Kaj ko bi uporabili kakšen drugi font?! #fail [URL]

Kdo se je zatipkal? Dikli²² je vas v Latviji, kraj v Turčiji pa je Dikili. #fail #ajetakotezkopreveriti

Ključnik #fail se sicer uporablja tudi znotraj glavnega besedila tvita in v teh primerih nima več tipične vloge poudarjanja predhodno povedanega, saj nastopa kot eden od stavčnih členov, in sicer kot prilastek ali kot povedkovo določilo (v pomenu 'napaka, neuspeh' oz. 'napačen'). V teh primerih je mogoč vpliv tipične poudarjalne rabe na tovrstno rabo ključnika, čeprav težko ugotovimo, kakšen je glavni namen uporabnika, ki se je za tak zapis odločil.

Iščem FURS in najdem #fail #url naslov.

To pa je kar #fail s kuvertami. :) [URL]

21 Asociacija na to risanko je namreč v ključnikih zaznana: *Ko se dva stara zobarj odlocita, da bosta zraven se ventilatorje popravljala #Hahahab #ajeto #zobar* (gre prav tako za primer iz korpusa Janes).

22 Krajevni imeni Dikli in Dikili sta v korpusu zabrisani z oznako [per], informacija je pridobljena s pomočjo iskalnika na Twitterju.

V nadaljevanju navajamo ključnike z vlogo poudarjalnosti, ki so imeli v podkorpusu tvitov po eno pojavitev. Ključnik #kopiramo, pri katerem zagotovo lahko opazujemo tudi druge vloge, povzame zapisano v tvidu, dodaja neodobranje opisane početa in z eksplicitnim izrazom še poudari prej zapisano.

Malo kisel okus, ko na spletni strani slo medija prebereš stavke, ki so enaki kot lastni včerajšnji tviti, ki pa tudi niso izvirni #kopiramo

Sledita še dva ključnika (#kopijazacajtom, #kopija_zah._najboljsih_sosedov) s po eno pojavitvijo, ki prav tako poudarjata povedano z dodajanjem primerjave (z zahodnimi sosedi) oz. z eksplicitnim izrazom, ki poudari prej zapisano (kopija za cajtom). Ključnik #kopija_zah._najboljsih_sosedov je sicer eden redkih v sklopu pričujoče analize, ki poleg lojtre vsebuje tudi druge nečrkovne znake.

Zadnje predcasne #volitve14, pred naslednjimi predcasnimi, ki kot kaze bodo v naslednjih 12ih mesecih. #kopija zah. najboljshih sesedov

Gledam #mojaslovenija in ne morem da se nebi spomnila na Mediaset zabavne showe iz 90' #kopijazacajtom

Pogosto se ključniki, ki poudarjajo prej napisano, pojavljajo v večjem številu znotraj posameznega tvita in tudi z nizanjem izražajo intenzifikacijo. V primeru ključnika #kopimajstore (kjer je Kopi vzdevek za slovenskega hokejista Anžeta Kopitarja) je v glavnem besedilu izpostavljeno, da je igralec zelo dober, s prvim ključnikom uporabnik pove, da ga spoštuje, in z drugim ključnikom ponovi, da je zelo dober oz. da je mojster.

raztura od kr ma novo bajto... #respect #kopimajstore

Sledi sklop ključnikov, ki z retoričnim vprašanjem (nekateri pa še z nizanjem več ključnikov zapovrstjo) poudarjajo sporočilo tvita. Ti ključniki so: #aježepetek, #aježekonc, #ajevedno, #ajetočudn, #ajetonormalno, #ajetolktezkotoafnonapatnatastaturo, #ajetoktežko, #ajetofinta, #ajetkotežko, #ajesplohšekdotočen.

Teden se mi ne bi mogel začeti "bolje"... Dobila napotnico za oralnega kirurga, ker mora 8. zapustiti mojo čeljust :/ #notcool #aježepetek

Zakaj jih nihče ne povpraša o procesu sprejemanja zakonodaje v EU, recimo? Kajti bore malo je govora o sami EU. #EUvolitve #aježekonc

Kdaj, #MOL, kdaj? #sramota #zastoji #roska #ajevedno? #brezveze..... [URL]

Vsakič steham cedevito, da je perfekt razmerje. #ajetočudn?

Krško. 17.1.2013 ob 17 uri. 15 stopinj celzija! #ajetonormalno

če bi me rad naredu živčnega me postavi pred Maca povej da se ful mudi in zahtevaj od mene da najdem @ #ajetolktezkotoafnonapatnatastaturo

Jaz sem šel zmenjat kune v kuvance, pa ni bilo problema. Nobenih listkov, ne bosta verjela. #ajetoktežko

#brutalni bob je že pol leta "... samo do konca meseca!" #čudno #ajetofinta?

Če greš NA greš Z ali S, če greš V greš pa IZ. IN PIKA! #ajetoktežko

Mislím, da se tud enkrat še ni zgodilo da bi mene nekdo čakal, če se zmenim za drink/meeting/karkoli. #ajesploššekdotočen

4.7 Izražanje humorja, igrivosti (z jezikom)

V tej skupini so ključniki, vsi s po eno pojavitvijo v podkorpusu tvitov, ki izražajo humor, igrivost z jezikom in so kot del tvita, ki je humoren, šaljiv, z njim ne-očljivo povezani. Navajamo nekaj primerov: #prijazeljcki, #ajfonmakulcifikokus, #ajekul.

Ker so moji prijateljcki zelo prijazni do mene jim pravim kar #prijazeljcki :)

*Toj ta fokus /.../ #izolacijadnkizparadiznika #sejdrjacjetoprecejewww #ajfo-
nmakulcifikokus #nepomenskihashtagi #ok [URL]*

*In to še ni vse!! Prvih pet pošiljateljcev prejme še čudežno krpico, ki lahko po-
pivna vsaj 473l vode..... #ajekul?*

4.8 Popularna kultura in tradicija

Wikström (2014: 130) v svoji delitvi ključnikov zadnjo kategorijo poimenuje Memi in popularna kultura, saj je opazil, da so v ključnikih pogosti citati iz priljubljenih memov ali drugi citati iz popularne kulture.

Mem je videoposnetek ali fotografija z napisom, navadno šaljiv, ki se kopira in tako hitro razširi med internetnimi uporabniki, pogosto z manjšimi spremembami. Internetno poimenovanje mema je nastalo iz poimenovanja mem (angl. *meme*) v teoriji Richarda Dawkinsa, ki pravi, da se memi na podoben način kot geni prenašajo med ljudmi (Dawkins 2006: 219–220):

Primeri memov so melodije, zamisli, fraze, moda, načini izdelovanja vrčev ali gradnje obokov. Geni se po genskem skladu širijo tako, da iz enega v naslednje telo potujejo s pomočjo semenčic in jajčec, memi pa se po memskem skladu širijo tako, da iz enih v naslednje možgane potujejo na način, ki bi mu na splošno lahko rekli oponašanje. Če znanstvenik izve za zanimivo zamisel, jo posreduje kolegom ali študentom. Omeni jo v

znanstvenem članku ali predavanju. Če se zamisel prime, lahko rečemo, da se razmnožuje in širi po populaciji od možganov do možganov.

Tipičnih internetnih memov v pričujoči raziskavi za slovenščino nismo zasledili, kar seveda ne pomeni nujno, da se ne uporabljajo. Z načrtnim iskanjem nekaterih memov, omenjenih v raziskavi Wikström (2014: 147–48), smo v podkorpusu tvitov našli le en primer mema #idonteven.²³

V sejni sobi sedim in poslušam o že odpravljenih, ne popravljenih bugih, in kako naj se odprejo v jiri... #idonteven

Pričujočo kategorijo smo torej poimenovali Popularna kultura in tradicija, saj smo v ključnikih poleg nekaterih elementov popularne kulture zasledili pogoste elemente tradicije. Pri elementih tradicije imamo v mislih zlasti frazeološke enote ali del takih enot, ki so pravzaprav ideje, ki se – podobno kot Dawkinsovi memi – širijo med ljudmi.

V raziskavi smo našli primer, ko se del besedila priljubljene pesmi pojavi v ključniku: #kopridepolnoč, #kopridepolnoc z nadaljevanjem besedila v naslednjem ključniku #kogorijolesesvece. Gre seveda za refren skladbe Silvestrska noč, ki je nastala leta 1971, napisala sta jo Jože Privšek in Dušan Velkaverh, izvaja pa jo Alfi Nipič.²⁴

*Eni debilneži majo že par dni zapored generalko! #pirotehniki
#kopridepolnoč*

Celebrating new year in proper way. Happy new year everybody. #kopridepolnoc #kogorijolesesvece... [URL]

V nadaljevanju pa so primeri, ki v ključniku vsebujejo frazeološko enoto ali njen del. Primera kot pri norcih se pogosto uporablja za izražanje velike stopnje, mere česa (na spletu najdemo zapise, kot npr. *boli me grlo k pr norcih; slaba sezona se vleče kot pri norcih; A še kje uliva ko pr norcih?*), pri obravnavanem zgledu ključnika #koprnorcih iz podkorpusa tvitov sicer brez širšega sobesedila²⁵ težko razberemo pomen.

ja, kaj pa lahko naredi? Ama nista! #koprnorcih

Naslednja dva primera ključnikov (#kopljemsijamo, #kopljemsebijamo) sta varianti frazema *sam sebi jamo koplje* 'dela take stvari, ki ga spravljajo v nesrečo, so mu v pogubo'.²⁶

23 Uporablja se, ko želimo izraziti šok ali ko ne vemo, kaj naj rečemo (<http://www.urbandictionary.com/define.php?term=I%20don%27t%20even>).

24 https://sl.wikipedia.org/wiki/Silvestrski_poljub

25 Tudi s pomočjo iskanja na Twitterju ne pridemo do širšega sobesedila pogovora. Lahko so predhodni in morebitni naslednji tviti v komunikaciji izbrisani ali pa ima uporabnik zaklenjen profil. (Dostop 3. avgust 2017).

26 Frazem je zabeležen že v SSKJ, od kjer je vzeta tudi razlaga.

Ves tisto k se sred predavanja, ob najbolj neprimernem trenutku zacnes napolno smejat, ker si se necesa spomnu? No to. #kopljemsiijamo

Kdor teorijo drajsa, prakse ne rabi. :) #kopljemsebijamo

Sledita dva primera ključnikov, katerih vsebina sodi na področje pragmatične frazeologije:²⁷ #ajeluna, #ajepolnaluna, pogosto kot vprašanje v obliki *Ali je danes polna luna?*, ki kot odziv na neobičajno dogajanje, ravnanje koga izraža začudenje, nejevoljo nad nenavadnim, neobičajnim, nevarnim dogodkom, dogajanjem ali nad veliko količino takih dogodkov v tekočem dnevu.

Haha ko se zaklenes ven iz bajte in potem moras po lojtro pa plezat skozi oken. Podoknicarji so mel tezek biznis #sampravm #ajeluna

Še na tržnici je danes mirnejše. Bela cesta... #rabim #mir #čebeljnjak #aje-polnaluna #stop #naglavne #slušalke

Zadnji primer ključnika se nanaša na znani citat iz Prešernove pesmi *Apel in čevljar*: »Le čevlje sodi naj Kopitar!«

Teli Slo vremenarji so ratal hudi čevljarji! #kopita

Kot smo že omenili, sta bila v analizo glede na pogostnost pojavljanja v korpusu vključena dva tipa ključnikov: prvi tip, za katerega je značilna visoka pogostnost (frekvenca pojavitve je višja ali enaka 2000), in drugi tip ključnikov, ki v korpusu nastopa s po eno pojavitvijo. Razlogov za redko zastopanost posameznih analiziranih ključnikov druge skupine je več:

- neobičajen podomačeni zapis besede oz. besedne zveze ali zapis v neosnovni obliki (zlasti v primerih sklanjanja), torej v oblikah, ki bi sicer bile običajne za zapis ključnikov in bi hkrati omogočale možnost iskanja,
#Obrazec za #prijava delovne dobe (M-4) oddajte do 31.5.! [URL] [@per] #m4 #zpiz

Nekaj za vašel/maše razvajene otroke z #ajfoni in ostalimi top shit igračkami [URL]

- neobičajen zapis velike ali male začetnice,
A kdo ve, če se da pri nas nabaviti kakšno revijo o hokeju? Poudarek na NHL-u, seveda! ;) #kopiStar #GoKingsGo
- zatipkana beseda.
*S pravimi #prijateljicami in dobro #kavo je žilvljenje »IN«
Hokejisti Los Angelesa igrajo svoj tretji finale Lige NHL (1993, 2012, 2014). Vselej so dobili prvo tekmo finala. #nhlslo #nhl #kopiar*

²⁷ Za razpravo o tem primeru se zahvaljujem doc. dr. Nataši Jakop in dr. Mateju Metercu.

5 RAZŠIRJENOST RABE KLJUČNIKOV V TVITIH

Za konec smo želeli še preveriti, v kolikšni meri se ključniki dejansko uporabljajo v tvitih. Izbrali smo 250 naključnih tvitov iz korpusa Janes (podkorpus Janes-Tweet) ter preverili, kako razširjena je raba ključnikov v besedilih tvitov.

Pokazalo se je, da kar 208 tvitov (83,2 %) ne vsebuje nobenega ključnika, kar si lahko razlagamo s tem, da so tviti pogosto del konverzacijskega niza, pri čemer navadno ni potrebe, da bi uporabniki odgovore na nek tvit prepogosto označevali s ključniki, ki bi bili najdljivi in so v rabi pogostejši kot ključniki z različnimi komunikacijskimi vlogami. Analizirani tviti, v katerih smo zasledili ključnike, so največkrat vsebovali enega (28 tvitov oz. 11,2 %), po dva ključnika je imelo 8 tvitov (3,2 %), tri ključnike so imeli 3 tviti (1,2 %), štiri ključnike en tvit (0,4 %) in pet ključnikov dva tvita (0,8 %).²⁸ Ključniki so torej zelo izstopajoč novejši element računalniško posredovane komunikacije, ki pa zaradi omejenosti na specifične vloge kategoriziranja in nekatere komunikacijske vloge v besedilih tvitov ni tako zelo zastopan, kot bi morda pričakovali.

5 SKLEP

Ključniki, ki s svojo izstopajočo obliko predstavljajo novejši jezikovni element, so v rabi glede na vlogo v tvitu dveh tipov. Na eni strani kot tip metapodatkov služijo za kategoriziranje, na drugi strani pa opravljajo različne komunikacijske vloge. Teza, da bodo v korpusu pogosteje rabljeni ključniki, torej tisti z višjo frekvenco pojavitev, večkrat v vlogi kategoriziranja tvitov, ključniki, ki se v korpusu pojavijo le redko, pa v kateri od komunikacijskih vlog, se ni potrdila v celoti. Ključnikov iz skupine pogosteje rabljenih nismo zasledili samo v kategorijah Dopolnilo pomena tvita, Izražanje humorja, igrivosti (z jezikom) in Popularna kultura in tradicija. V kategorijo Izražanje čustev, občutij ali razpoloženja pa je bilo vključenih kar 5 ključnikov iz skupine bolj frekventnih.

Ključnike smo glede na vlogo v tvitih razdelili v osem kategorij, pri čemer se kategorije med seboj ne izključujejo, isti ključnik lahko nastopa tako v vlogi kategoriziranja kot v kateri od komunikacijskih vlog. Pri slednjih opažamo, da se ključniki pogosteje vključujejo v skladnjo, vendar bodo s tega vidika potrebne nadaljnje raziskave. Nekateri ključniki so lahko zelo dolgi, saj poleg besed lahko vsebujejo tako besedne zveze kot tudi cele stavke, zelo redko pa v ključnikih poleg lojtre nastopajo drugi nečrkovni

²⁸ Za primerjavo smo zastopanost ključnikov preverili še na 100 tvitih z osebne časovnice (dostop: 3. avgust 2017). Rezultati so zelo podobni, saj 80 % tvitov ni vsebovalo nobenega ključnika, po en ključnik je vsebovalo 11 % tvitov, po dva ključnika 4 % tvitov, po tri ključnike so imeli 3 % tvitov in po štiri ključnike 2 % tvitov.

elementi. Ključniki pogosto izkazujejo povezanost pisanja tvitov s spremljanjem drugih medijev, kjer jih tudi sicer lahko zasledimo. Ključniki se torej »selijo« iz svojega prvotnega okolja v druge medije, pogosto jih zasledimo tudi v reklamnih besedilih, vendar pa vseeno večinoma ostajajo znotraj svojih vlog. V večini tvitov iz naključnega vzorca analiziranega korpusa se ne pojavijo (83,2 %), čeprav statistika kaže, da imajo tviti s ključniki dvakrat večji ogled kot tisti brez njih (Reuter et al 2016: 23). Vsekakor bo zanimivo opazovati, kaj se bo z njimi dogajalo v prihodnje, saj se komunikacija na Twitterju in tudi na drugih platformah neprestano spreminja.

Literatura

- Arhar Holdt, Špela in Kaja Dobrovoljc, 2015: Zveze samostalnika z nesklonljivim levim prilastkom v korpusih Janes in Kres. Fišer, Darja (ur.): *Zbornik konference Slovenščina na spletu in v novih medijih*, Ljubljana, 25.–27. november 2015. Znanstvena založba Filozofske fakultete, Ljubljana. 4–9. <http://nl.ijs.si/janes/wp-content/uploads/2015/11/Konferenca2015.pdf>
- Arhar Holdt, Špela, Darja Fišer, Tomaž Erjavec in Simon Krek, 2016: Syntactic Annotation of Slovene CMC: First Steps. Fišer, Darja in Michael Beißwenger (ur.): *Proceedings of the 4th Conference on CMC and Social Media Corpora for the Humanities*, Ljubljana, Slovenija, 27.–28. september 2016. 3–6. http://nl.ijs.si/janes/wp-content/uploads/2016/09/CMC-2016_Arhar_et_al_Syntactic-Annotation-of-Slovene-CMC.pdf
- Dawkins, Richard, 2006: *Sebični gen*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Dobrovoljc, Helena in Nataša Jakop, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.
- Erjavec, Tomaž in Darja Fišer, 2013: Jezik slovenskih tvitov: korpusna raziskava. Žele, Andreja (ur.): *Obdobja 32: Družbena funkcijskost jezika (vidiki, merila, opredelitve)*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 109–116.
- Erjavec, Tomaž, Darja Fišer in Nikola Ljubešič, 2015: Razvoj korpusa slovenskih spletnih uporabniških vsebin Janes. Fišer, Darja (ur.): *Zbornik konference Slovenščina na spletu in v novih medijih*, Ljubljana, 25.–27. november 2015. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 20–26. <http://nl.ijs.si/janes/wp-content/uploads/2015/11/Konferenca2015.pdf>
- Erjavec, Tomaž, Nikola Ljubešič in Darja Fišer, 2018: Korpus slovenskih spletnih uporabniških vsebin Janes. Fišer, Darja (ur.): *Viri, orodja in metode za analizo spletne slovenščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani. 16–43.
- Gantar, Polona, Iza Škrjanec, Darja Fišer in Tomaž Erjavec, 2016: Slovar tviterščine. Erjavec, Tomaž in Darja Fišer (ur.): *Zbornik konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani. <http://nl.ijs.si/jtdh16/JTDH-2016-Proceedings.pdf>

- Michelizza, Mija, 2015: *Spletna besedila in jezik na spletu: primer blogov in Wikipedije v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Lingua Slovenica 6).
- Osrajnik, Eneja, Darja Fišer in Damjan Popič, 2015: Primerjava rabe ekspresivnih ločil v tvitih slovenskih uporabnikov in uporabnic. Fišer, Darja (ur.): *Zbornik konference Slovenščina na spletu in v novih medijih*, Ljubljana, 25.–27. november 2015. Znanstvena založba Filozofske fakultete, Ljubljana. 50–56. <http://nl.ijs.si/janes/wp-content/uploads/2015/11/Konferenca2015.pdf>
- Pertot, Katerina, Petrovčič, Maja, Strojjan, Nika, 2016: #Analiza novih komunikacijskih elementov na družbenem omrežju @Twitter. Erjavec, Tomaž in Darja Fišer (ur.): *Zbornik konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*, Ljubljana, 29. september–1. oktober 2016. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 239–244. http://www.sdjt.si/wp/wp-content/uploads/2016/09/JTDH-2016_Pertot-et-al_Analiza-novih-komunikacijskih-elementov.pdf
- Reuter, Jack, Pereira-Martins, Jhonata, Kalita, Jugal, 2016: Segmenting Twitter Hashtags. *International Journal on Natural Language Computing (IJNLC)* 5/4. 23–36. <http://airconline.com/ijnlc/V5N4/5416ijnlc02.pdf>
- Shapp, Allison, 2014: Variation in the Use of Twitter Hastags. Qualifying Paper in Sociolinguistics. New York University. https://www.nyu.edu/projects/shapp/Shapp_QP2_Hashtags_Final.pdf
- Štritof, Polonca, 2014: Kdo bi si mislil, da nas bo ponovno združila lojtra. *Metina lista. Mnenja*, 12. 3. 2014. <https://metinalista.si/kdo-bi-si-mislil-da-nas-bo-ponovno-zdruzila-lojtra/>
- Wikström, Peter, 2014: #srynotfunny: Communicative Functions of Hashtags on Twitter. *SKY Journal of Linguistics* 27/2014. 127–152. <http://www.linguistics.fi/julkaisut/SKY2014/Wikstrom.pdf>
- Zappavigna, Michele, 2015: Searchable talk: The linguistic functions of hashtags. *Social Semiotics* 25/3. https://www.academia.edu/18317926/Searchable_talk_The_linguistic_functions_of_hashtags?auto=download